

[Avaleht](#) > ... > [Perekonnaasjad Ja Pärimine](#) > [Abielu Ja Registreeritud Kooselu Varalised](#) >
[Tagajärjed](#) [Abikaasade Varasuhe](#) > Belgium

Abikaasade varasuhe

Sisu koostaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Kas liikmesriigis on kehtestatud seadusjärgne abikaasade varasuhe? Mida see endast kujutab?

Abikaasade suhtes, kes ei ole sõlminud abieluvaralepingut (*huwelijkscontract / convention matrimoniale*), kohaldatakse seadusjärgset abikaasade varasuhet alates nende abiellumispäevast; sellega nähakse ette pärast abiellumist omandatud vara ühisus.

Seadusjärgse varasuhte korral jagatakse abikaasade vara kolme kategooriasse. Mõlemale abikaasale eraldiseisvalt kuuluv isiklik vara, mis hõlmab kogu vara, mis talle kuulus enne abielu, ning kogu vara, mille ta omandab abielu jooksul pärimise teel või kingitusena, või vara, mis asendab asjaomast vara (tsiviilseadustiku (*Burgerlijk Wetboek / Code civil*) artiklid 2.3.17–2.3.21). Teatavat vara või teatavaid õigusi loetakse isiklikuks, olenemata nende omandamise ajast, kuigi ühisvarasse võib olla vaja teha kompensatsioonimakseid, kui asjaomase vara või asjaomaste õiguste omandamiseks kasutati ühiseid vahendeid; see puudutab muu hulgas mõlema abikaasa isikliku varaga seotud päraldise, isiklikuks kasutamiseks mõeldud riideid ja esemeid, pensioniõigusi vms (täielik loetelu on esitatud tsiviilseadustiku artiklites 2.3.18 ja 2.3.19). Kolmas kategooria puudutab ühisvara ja hõlmab muu hulgas kogu tulu, nii kutsetegevusest saadud tulu kui ka kummagi abikaasa isiklikust varast saadud tulu, samuti abielu jooksul tasu eest omandatud vara (tsiviilseadustiku artikkel 2.3.22).

2 Kuidas saavad abikaasad oma varasuhet korraldada? Millised ametlikud nõuded sellisel juhul kehtivad?

Abikaasadel on võimalus oma varasuhet korraldada abieluvaralepingu sõlmimise teel. Belgia õiguse kohaselt on abikaasade varasuhte võimalikud vormid ühelt poolt varalahususus (*scheiding van goederen / séparation des biens*) (koos kokkuleppeklausega või ilma selleta (*clause compromissoire / verrekenbeding*)) ja teiselt poolt üldine varaühisus (*algehele gemeenschap van goederen / communauté universelle*).

Varalahususus ([tsiviilseadustiku artiklid 2.3.61–2.3.77](#)) hõlmab üksnes kahte varakogumit: ühele abikaasale kuuluv vara ja teisele abikaasale kuuluv vara. Kummagi abikaasa sissetulek on varalahusususega hõlmatud, mis tähendab, et nad saavad oma sissetulekut vabalt käsutada. See ei tähenda siiski, et abikaasad, kes on otsustanud varalahusususe kasuks, ei saa midagi ühiselt omada. Ühiselt omatavat vara ei käsitata ühisvarana, vaid pigem jagamatu varana, mistõttu kohaldatakse kaasomandit käsitlevaid üldnorme ([tsiviilseadustiku artikkel 3.68 jj](#)). See kord tunnustab ka perekonna ühise eluaseme suhtes kehtivat eristaatust. Abikaasad võivad otsustada rangelt piiritletud varalahusususe kasuks (*zuivere scheiding van goederen / séparation de biens pure et simple*), kuid nad võivad teatava solidaarsustaseme tagamiseks kokku leppida ka lisatingimustes. Samuti peavad nad sõnaselgelt märkima, kas nad on nõus õiglase kohandamisega (*billijkheidscorrectie / correction en équité*), mida kohus kohaldab abielu lahutamise korral abielusuhete pöördumatu lõppemise tõttu (*onherstelbare ontwrichting / désunion irrémédiable*).

Üldise varaühisuse ([tsiviilseadustiku artikkel 2.3.54](#)) kohaselt kuulub vara peaaegu täielikult ühisomandisse. Sõltumata sellest, kuidas vara omandati, kuulub see alati mõlemale abikaasale.

Abieluvaralepingu puhul on tegemist ametliku lepinguga. Selleks et abieluvaraleping oleks kehtiv, tuleb see sõlmida notariaalselt tõestatud vormis (tsiviilseadustiku artikkel 2.3.6).

3 Kas varasuhte korraldamise vabadusel on ka piiranguid?

Põhimõtteliselt saavad abikaasad korraldada nendevahelist varasuhet omal äranägemisel, kui see ei sisalda tingimusi, mis on vastuolus kohustusliku õigusnormi, avaliku korra või abikaasade varasuhte ühtsuse nõudega (tsiviilseadustiku artikkel 2.3.1).

4 Millised on abielulahutuse, lahuselu või abielu kehtetuks tunnistamise õiguslikud tagajärjed abikaasade varasuhtele?

Abielulahutuse, lahuselu või abielu kehtetuks tunnistamise korral abikaasade varasuhe lõpetatakse ning abieluvara tuleb likvideerida ja jagada. See, kuidas seda tehakse, sõltub kohaldatavast abikaasade varasuhtest.

Seadusjärgse varasuhte lõpetamise korral läheb ühisvara automaatselt nn ühisuse järgsesse ühisomandisse. Kuni abieluvara likvideerimise ja jagamiseni kohaldatakse kaasomandit käsitlevaid üldnorme (tsiviilseadustiku artikkel 3.68 jj). Abieluvara likvideerimiseks ja lõplikuks jagamiseks tuleb kindlaks määrata kolme varakogumi täpne koosseis (tsiviilseadustiku artiklid 2.3.41–2.3.50).

Üldise varaühisuse lõpetamise korral läheb ühisvara samuti automaatselt nn ühisuse järgsesse ühisomandisse. Rangelt piiritletud varalahususe lõpetamise korral on tegemist üksnes jagamata vara likvideerimise ja jagamisega. Selliste olukordade tarbeks on kohtumenetluse seadustikus (*Gerechtig Wetboek / Code judiciaire*) sätestatud (kohtulikku) likvideerimist ja jagamist käsitlevad normid (kohtumenetluse seadustiku artiklid 1205–1224). Kui varalahusus hõlmab teatavaid kohandamismehhanisme või kui abikaasad on nõustunud võimalusega, et kohus võib rakendada õiglast kohandamist, tuleb asjaomaseid mehhanisme loomulikult kasutada.

5 Kuidas mõjutab abikaasade varasuhet ühe abikaasa surm?

Abieluvaraõiguse kohaselt jagatakse ühisvara pooleks, kui abieluvaralepingus ei ole sätestatud teisiti. Seega omandab üleelanud abikaasa poole ühisvarast.

Pärimisõiguse kohaselt läheb teine pool ühisvarast samuti üleelanud abikaasa omandisse, kes omandab ka esimesena surnud abikaasa isikliku vara kasutusvalduse (õigus kasutada ja saada kasu); see kehtib juhul, kui lahkunul ei ole lapsi, kuid tal on vennad/poolvennad, õed/poolõed või vanemad/vanavanemad. Kui lahkunul olid lapsed, omandavad nad selle vara omandiõiguse. Üleelanud abikaasa saab siiski selle kasutusvalduse. Kui lapsed, vennad/poolvennad, õed/poolõed või vanemad/vanavanemad puuduvad, omandab üleelanud abikaasa kogu vara täieliku omandiõiguse. Samuti on võimalik lisada abieluvaralepingusse eritingimused, millega tagatakse üleelanud abikaasa eeliskohtlemine pärast abikaasa surma (tsiviilseadustiku artikkel 2.3.55).

Pärimisõiguse kohaselt on üleelanud abikaasale tagatud kaitse ka seoses varem surnud abikaasa tehtud kingitustega. Näiteks on üleelanud abikaasale kohustuslikult määratud minimaalne osa varast (sundosa). Igal juhul saab üleelanud abikaasa siiski vähemalt poole pärandvara kasutusvaldusest. See pool hõlmab vähemalt perekonna peamise eluasemena kasutatud kinnisasja kasutusvaldust ja selle sisustust, isegi kui selle kasutusvalduse väärtus ületab poolt vara kasutusvalduse väärtusest (tsiviilseadustiku artikkel 4.147).

6 Milline ametiasutus on pädev tegema otsuseid abikaasade varasuhtega seotud asjades?

Perekonnohitud on pädevad tegema otsuseid abikaasade varasuhtega seotud asjades.

7 Millised on abikaasade varasuhtest tulenevad tagajärjed abikaasa ja

kolmanda isiku vahelistele õigussuhetele?

Kummalgi abikaasal on õigus käsutada oma isiklikku vara (tsiviilseadustiku artikkel 2.3.39), välja arvatud perekonna ühine eluase. Seda ei tohi kunagi üks abikaasa ilma teise abikaasa nõusolekuta müüa ega hüpoteegiga koormata (endise tsiviilseadustiku artikli 215 lõige 1). Ühisvara tuleb hallata perekonna huvides. Üldjuhul võivad mõlemad abikaasad hallata ühisvara ja teha igapäevaseid toiminguid, mis on seotud näiteks majapidamise ja laste kasvatamisega. Mõnel juhul on selline haldamine ette nähtud ainult ühele abikaasale, näiteks kui toimingud on seotud tema kutsealaga (tsiviilseadustiku artikkel 2.3.31). Neid toiminguid, mida ühel abikaasal on õigus iseseisvalt teha, peab teine abikaasa respektseerima (tsiviilseadustiku artikkel 2.3.30). Olulisemates küsimustes peavad mõlemad abikaasad tegutsema ühiselt; see kehtib näiteks hüpoteeklaenu võtmise või kinnisvara müügi kohta (tsiviilseadustiku artiklid 2.3.32 ja 2.3.33). Kui üks abikaasa ei anna oma nõusolekut, võib õigustoimingu kehtetuks tunnistada (tsiviilseadustiku artiklid 2.3.36 ja 2.3.37).

Abieluelseid võlgu ning abielu jooksul saadud pärandist ja kingitustest tulenevaid võlgu käsitatakse isiklike võlgadena (tsiviilseadustiku artikkel 2.3.23). Lisaks on võlad, mille üks abikaasast on võtnud üksnes oma isikliku vara huvides, samuti käsitatavad isiklike võlgadena (muude võlgade hulgas; täielik loetelu on esitatud tsiviilseadustiku artiklis 2.3.24). Ühe abikaasa poolt majapidamise ja laste kasvatamise huvides võetud võlad on käsitatavad ühiste võlgadena (muude võlgade hulgas; täielik loetelu on esitatud tsiviilseadustiku artiklis 2.3.25).

Põhimõtteliselt vastutab kumbki abikaasa oma isiklike võlgade eest oma isikliku vara ja sissetulekuga (tsiviilseadustiku artikli 2.3.26 lõige 1). Sellest reeglist on siiski mitu erandit (vt tsiviilseadustiku artikli 2.3.26 lõiked 2–4). Kui võla on võtnud mõlemad abikaasad ühiselt, võib võla sisse nõuda mõlema abikaasa isiklikust varast ja ühisvarast (tsiviilseadustiku artikkel 2.3.27). Üksnes ühe abikaasa võetud võla, mis kuulub ühiste võlgade kategooriasse, võib samuti põhimõtteliselt sisse nõuda kummagi abikaasa isiklikust varast ja ühisvarast. Sellest reeglist on siiski ka erandeid (vt tsiviilseadustiku artikkel 2.3.28).

8 Palun kirjeldage lühidalt oma riigis kohaldatavat abieluvara jagamise või realiseerimise menetlust

Abieluvaraleping, mis on lõpetatud, kaotab kehtivuse. Seadusjärgse varasuhte lõpetamise korral peavad abikaasad või üleelanud abikaasa koostama ühise vallasvara ja võlgade nimekirja (tsiviilseadustiku artikkel 2.3.42).

Esiteks omandab kumbki abikaasa omandiõiguse oma isiklikule varale. Mõlemale abikaasale luuakse ka eraldi kontod ühisvara ja isikliku vara vaheliste kompensatsioonimaksete tegemiseks. Seejärel tasutakse võlad ja tehakse kompensatsioonimaksed ning jagatakse puhasvara (tsiviilseadustiku artikli 2.3.43 lõige 1).

Pärast seda jagatakse vara põhimõtteliselt võrdseteks osadeks, kui ei ole sätestatud teisiti (tsiviilseadustiku artikkel 2.3.50).

Abikaasade varasuhte võib lõpetada vastastikusel kokkuleppel. Vara, mis tuleb kanda pärimisdokumentatsiooni üldameti (*Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie / Administration générale de la Documentation patrimoniale*) pädeva asutuse registrisse, jagamine toimub notariaalaktiga. Kui abikaasad on nendevahelise varasuhte lõpetamise ja vara jagamise suhtes eriarvamusel, koostab perekonnakohtu kohtuniku poolt eelnevalt määratud varasuhte lõpetamisega tegelev notar aruande. Pooltele antakse võimalus notari koostatud aruandekavandi heakskiitmiseks. Kui nad seda heaks ei kiida, peavad nad esitama kavandi kohta oma vastuväited. Perekonnakohus võib seejärel oma otsusega kiita heaks abikaasade varasuhte lõpetamise avalduse, sealhulgas vara jagamise projekti, ja jätta vastuväited rahuldamata või otsustada, et vastuväited on (täielikult või osaliselt) põhjendatud.

9 Milline on kinnisvara registreerimise menetlus ning milliseid dokumente või teavet harilikult kinnisvara registreerimiseks nõutakse?

Notariaalselt kinnitatud omandiõiguse üleminek tuleb kanda pärimisdokumentatsiooni üldameti pädeva asutuse registrisse.

■ Viimati uuendatud: 07/05/2026

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.